

Länsstyrelsen
Västerbotten

3

Beslut

Datum
2011-06-10

Ärendebeteckning
551-622-2011
Arkivbeteckning
TDS 80:251

1(10)

Oskarsson & Nilsson Åkeri AB
Norrby 103
922 67 TAVELSJÖ

Tillstånd till ny täkt av matjord inom fastigheten Ersmark 21:1 i Umeå kommun. (4 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 9 kap. 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) Oskarsson & Nilsson Åkeri AB (bolaget), org nr 556313-5853, tillstånd att t o m den **31 juli 2018** bedriva ny täkt av matjord inom fastigheten Ersmark 21:1 i Umeå kommun.

Tillståndet gäller för uttag av högst **20 000 m³** (20 000 ton) matjord. Verksamhetsområdets areal är sammanlagt ca 88 800 m², och dess gräns har markerats med heldragen röd linje på bilagd karta.

Tillståndet omfattar även uppställning och drift av mobilt sorteringsverk. Viss produktion kan förutsätta införsel och hantering av sand.

Länsstyrelsen fastställer, enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, den årliga avgiften till **3 062 kr** (70 procent av 4 375 kr) beräknad utifrån den tillståndsgivna mängden.

Länsstyrelsen förutsätter att verksamheten inte innebär intrång i enskild eller allmän rätt.

Länsstyrelsen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen, daterad 2011-02-22 med komplettering daterad 2011-04-06 och som fogats till ansökan, uppfyller kraven i 6 kap miljöbalken.

Tillståndet får inte tas i anspråk förrän det vunnit laga kraft.

För tillståndet gäller följande villkor:

Allmänt

1. Om inte annat framgår av nedan föreskrivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angett och åtagit sig enligt ansökan.

2. Personal som arbetar inom täktområdet ska vara väl informerad om betydelsen av innehållet i täkttillståndet. En omgång av tillståndet, inklusive bilagor, ska finnas tillgänglig vid täkten och förvaras av platsansvarig.
3. Gränsen för verksamhetsområdena ska när tillståndet tas i bruk och fram till dess att täkten är avslutad och godkänd vara utmärkta i terrängen på väl synligt sätt med träpålar målade i signalfärg.
4. Verksamheten får endast bedrivas helgfria vardagar, måndag-fredag, kl. 07.00-18.00.

Under brytning och utlastning

5. På arbetsplatsen ska hållas god ordning. Försliten materiel, skrot och liknande ska omhändertas.
6. Vegetationen mot Fällforsån ska hållas intakt med skyddszon på 10 m under hela tillståndstiden. Verksamhet får inte bedrivas inom denna skyddszon.
7. Brytningsdjupet får inte överskrida 0,30 m och inte ned till underliggande mineraljordnivå.
8. För att minimera damning ska upplag placeras och utformas för bästa möjliga skydd mot vindexponering. Transportväg och upplagsplan ska vid behov dammbindas genom bevattning.
9. Endast sand får tas in i täkten för inblandning i matjorden i syfte att producera nya produkter.
10. Buller från verksamheten ska begränsas så att det utomhus vid bostäder inte ger upphov till högre ekvivalent ljudnivå än följande värden:
  - 50 dBA dagtid, helgfri måndag-fredag (kl. 07.00-18.00)Ekvivalentvärdet ska beräknas för den tidsperiod som anges ovan och ska kontrolleras genom mätning och beräkning vid barmarksförhållanden efter klagomål och därefter om verksamheten förändras på ett sådant sätt som kan medföra ökade bullernivåer. Mätning av buller och bestämning av ekvivalent ljudnivå dBA ska ske i enlighet med Naturvårdsverkets råd och riktlinjer, för närvarande angivna i publikationen 1978:5 "Extern industribuller".
11. Petroleumprodukter, oljor, drivmedel och andra kemiska produkter får inte förvaras eller hanteras inom täktområdet.

12. På arbetsplatsen ska finnas saneringsutrustning, Absol eller annat absorptionsmedel med motsvarande funktion, för beredskap i händelse av läckage av bränsle och olja från fordon, motorer och hydraulslangar.
13. Spill av olja, oljehaltigt avfall och liknande från arbetsmaskiner ska samlas upp. Farligt avfall ska förvaras väl skyddat, transporteras av godkänd transportör och slutligt omhändertas av godkänd omhändertagare. Mängden farligt avfall och transportör ska journalföras.

Efter brytning och utlastning

14. Vid efterbehandlingen ska området avjämnas för att undvika att bestående vattensamlingar och försumpning uppkommer. Efterbehandlingen ska slutföras inom tillståndstiden.
15. Verksamhetsområdet ska skogsplanteras med lämpligt trädslag. Detta bör ske i samråd med Skogsstyrelsens konsulent på berört distrikt.
16. När verksamheten avslutats och efterbehandling utförts enligt villkor ska anmälan omedelbart ske till tillsynsmyndigheten för slutbesiktning.
17. Eventuella upplag av redan utbrutet och bearbetat material ska hanteras på det sätt tillsynsmyndigheten bestämmer.

Vissa allmänna skyldigheter anges i bilaga.

Om verksamheten avslutas innan tillståndstidens utgång ska anmälan om detta göras till Länsstyrelsen.

Om bolaget vill överlåta tillståndet till någon annan ska detta rapporteras skriftligen till Länsstyrelsen. Bolaget är ansvarigt för täktverksamheten tills Länsstyrelsen har godkänt övertagandet.

Med stöd av 22 kap 25 § miljöbalken överlåter Länsstyrelsen åt tillsynsmyndigheten att fastställa de villkor som kan behövas vid hantering av upplag efter avslutad täkt (villkor 16).

En av Länsstyrelsen godkänd säkerhet på 20 000 kronor har ställts för att i detta beslut meddelade villkor ska uppfyllas. Länsstyrelsen kan ompröva den ställda säkerheten, om den anses otillräcklig.

Motivering

Samråd enligt 6 kap 4 § miljöbalken bedöms efter komplettering ha skett på ett godtagbart sätt och om verksamheten som innebär ny täkt av matjord samt införsel av sand. Det kommer även att förekomma bearbetning och sortering av material inom täktområdet.

Nya bestämmelser som rör matjordstäkter har införts i miljöbalken, 9 kap 6 d §. Bestämmelserna trädde i kraft 1 augusti 2009. Vid prövning av ansökan om tillstånd till täkt av matjord ska behovet av brukningsbar jordbruksmark beaktas.

I detta ärende bedömer Länsstyrelsen att det finns förutsättningar att medge täktverksamhet för en begränsad tid och mängd. Den aktuella marken är inte längre brukningsbar för växtodling och behövs numera inte för lantbrukets behov i trakten.

Synpunkter har framförts av angränsande fastighetsägare Ersmark 6:32 angående yt- och grundvattenförhållandena. Fastigheten är belägen på motsatt sida Fällforsån. Även om det finns risk för fortsatta översvämningar i området som resultat av vårfloden, bedömer Länsstyrelsen att ingen betydande påverkan på grundvattensituationen eller andra förhållanden på denna grannfastighet kommer att ske på grund av täktverksamheten.

För att hindra att grumlande jordpartiklar kommer ut i angränsande vattendrag, anser Länsstyrelsen att en skyddszon ska upprättas med minst 10 m mellan vattendrag och täktområde.

Övriga villkor är att betrakta som normalvillkor för en matjordstäkt av denna typ.

Länsstyrelsen finner det lämpligt att delegera till tillsynsmyndigheten att fastställa de villkor som kan behövas vid eventuell hantering av upplag med sorterat material efter att täkten har efterbehandlats och avslutats.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis, med hänsyn till föreskrivna villkor, att hinder inte föreligger för uttag, bearbetning och uttransport av matjord. Bedömningen har gjorts utifrån miljöbalkens mål i 1 kap, de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap, de grundläggande och de särskilda hushållningsbestämmelserna i 3 kap samt den särskilda behovsprövningen 9 kap. 6 d § i miljöbalken. Lokalisering och omfattning är godtagbar. Ansökan ska därför bifallas med ovan föreskrivna begränsningar.

Ansökan

Ansökan om täkttillstånd inkom till Länsstyrelsen 2011-02-23. Den avsåg ny täkt på med brytning av 20 000 ton under 7 år med ett årligt uttag på upp

till 7 000 ton. En första plöjning och fräsning beräknas kunna ske under hösten 2011.

Lokalisering och markförhållanden

Uttaget är planerat till ett område norr om Ersmark i Tallbacken ca 10 km norr om Umeå. Avståndet till närmast boende är drygt 500 meter norr om tälkten. Området för planerad takt har inte varit brukat på 40 år. Området avgränsas i väster av Fällforsån och i öster av väg 364. Vid behov kommer också rensning av diken att ske.

Yrkanden

Bolaget har yrkat om följande:

- att få tillstånd att under 7 år få bryta 20 000 ton matjord
- att verksamheten får bedrivas kl 07-16 måndag-fredag.

Bolaget har åtagit sig att bedriva egenkontroll för att uppfylla kraven i miljölagstiftningen och föreslagna villkor. Bolaget har även gett förslag på villkor för att begränsa skadlig inverkan på djur- och växtlivet samt miljön i övrigt. Bl.a föreslås att skyddzon om 8 meter till Fällforsås sparas, att uttag får maximalt ske 0,3 meter djupt, att inga arbetsmaskiner får ställas upp inom verksamhetsområdet då ingen verksamhet pågår och att efter uttag kommer skogsplantering att ske.

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget avser att bedriva matjordstakt med uttag av högst 20 000 ton. Produktionen kommer att ske i två produktionsperioder. Under sommar och höst kommer plöjning och fräsning att ske för att sedan läggas upp i strängar. Under vintern kommer därefter materialet att transporteras till upplagsyta för bearbetning inom taktområdet. Materialet kommer att blandas med sand och den färdiga produkten läggs på upplag i väntan på att få köras ut. Produktionsperioderna beräknas vara några veckor både under sommar/höst och vinter.

Plöjning och fräsning kommer att ske med jordbrukstraktor. Uppläggning sker med grävmaskin. Vid bearbetning kommer sorteringsverk och traktor att användas. Området utgörs av tre etapper med en total yta av ca 88 800 m². Brytningsdjupet blir ca 3 dm. Arbete i tälkten kommer att ske vardagar kl 07-16. Transporterna kommer att ske på befintlig utfartsväg som ska förstärkas och som ansluter till väg 364, för vidare transporter. Antalet transporter per år kan uppgå till 300-350 stycken vid utlastning av 7 000 ton medan de vid normalproduktion uppgår till ca 175 stycken. Efter avslutad verksamhet kommer området att återföras till skogsmark genom plantering. Det finns idag befintliga diken, 70-100 cm djupa, i området. Då marken ej använts på många år är dessa diken igenvuxna.

Samråd

Bolaget har haft samråd med närboenden, fastighetsägaren, Umeå kommun, Länsstyrelsen, Rans sameby och Sametinget. Fastighetsägarna för Ersmark 6:32 har lämnat synpunkter i övrigt har inga synpunkter inkommit. Fastighetsägarna till Ersmark 6:32 motsätter sig täktverksamhet. De hänvisar att på deras fastighet har uttag gjorts tidigare som medfört att grundvattennivån stigit vilket medfört att marken är blöt och vegetationen haft svårt att återkomma. Om täkttillstånd medges måste avrinningen av ytvattnet lösas och en sänkning av grundvattennivån måste ske. De anser vidare att en inventering av dricksvattenbrunnarna måste utföras för att bedöma om brunnarna tål en grundvattenförändring. Samt att en oberoende utredning görs för att se över hur mycket som kan tas ut utan att miljön påverkas för mycket, för att ta hänsyn till åns översvämningar och framtida behov av åkermark. Vidare anser de att det är viktigt att täktens utbredning, både i yta och djup markeras.

Bolaget redovisar att skyddszon om 8 meter mot ån kommer att lämnas för att förhindra eventuellt läckage att nå vattendraget. De menar också att grundvattenströmningen i området sker från omgivande mark mot Fällforsån. Eftersom det finns befintlig vegetation som kommer att behållas intakt längs ån bedöms risken för erosion som liten. Det vatten som överstämmas går huvudsakligen ner i mark varför bolaget bedömer att risken för slamning är liten.

Miljökonsekvensbeskrivning

Av bolagets beskrivning av miljökonsekvenserna framgår i huvudsak följande:

Markanvändning

Områdena för planerad täkt ligger inom ett åkermarksskifte som inte brukats på 40 år. Bolaget har för avsikt att återföra området till brukningsbar skogsmark.

Inget planlagt område finns i närheten av planerad täkt. Området berör inga kulturminnen eller riksintresseområden. Intressen i form av friluftsliv störs ej av täktverksamheten. Inga kända skyddsvärda djur, växter samt naturmiljöer finns inom området. Väster om Fällforsån har försvaret övningsområde. Mot bäcken planeras en skyddszon om minst 8 meter att sparas för att förhindra eventuellt läckage att nå ån. Den befintliga vegetation som finns längs med Fällforsån kommer att lämnas orörd.

Eftersom vegetation finns längs båda sidor av ån bedöms risken för erosion liten. Det vatten som överstämmas går huvudsakligen ner i mark. Mot bakgrund av detta bedöms risken för slamning liten. Bolaget hänvisar till SGU:s jordartskarta att området består av älvsediment. Det menar att sulfidjord bildas genom avsättning i grunda havsvikar varför bedömning görs att det

inte finns i området. Bolaget har i komplettering uppgett att normalnivån för Fällforsån ligger ca 2,5 meter under markytan vid täktområdet. Även grundvattennivån uppges ligga på samma nivå och bolaget bedömer därför att uttaget inte kommer att påverka grundvattenströmningarna. Efter uttaget bedöms avståndet till grundvattenytan uppgå till ca 2 meter.

Området där täkten ligger är flackt och lutar mot ån. Det finns inga höjder inom området förutom en mindre upphöjning med sand/mjåla förekomst. Materialet kommer att nyttjas vid förstärkning av vägen. Området för täkt har tidigare brukats men idag är ytorna i huvudsak gräsbevuxna. Det förekommer björk och tall inom hela området.

Områdena ligger inom vinterbetesmarker för Rans sameby men inga riksintresseområden för rennäringen berörs i övrigt. Bolaget har gett samebyn tillfälle att inkomma med synpunkter på planerad verksamhet genom samrådshandlingar, telefon och via e-post. Dock har samebyn inte svarat.

Buller, damning mm

Den planerade verksamheten bedöms inte nämnvärt påverka närmiljön. Ingreppen är relativt begränsade i utbredning och verksamheten kommer endast att pågå under kortare produktionsperioder, varför de mest påtagliga störningarna buller och damning bedöms som ringa. Risken för bullerstörningar bedöms som liten då avståndet till närmast boende är långt samt att inga närboende finns längs anslutningsvägen. Vid behov kan en bullervall eller liknande anläggas mot bebyggelse.

Bolaget bedömer att risken för damning är liten eftersom avståndet till boende är långt. Om behov skulle uppstå kommer vägar och upplag att vattenbegjutas.

Inga kemiska produkter kommer att förvaras inom området ej heller kommer någon tankning att ske inom täktområdet. Bedömning görs även att inget avfall kommer att uppstå. Eftersom alla maskiner är utrustade med saneringsutrustning finns det alltid tillgängligt på plats vid verksamhet i täkten.

Nollalternativ – alternativa lokaliseringar

Bolaget har haft svår att hitta alternativa lokaliseringar. Inga markägare har varit intresserade. Nollalternativet innebär att tillstånd inte medges och området lämnas därmed orört. Bolaget anser heller att det inte finns någon annan lokalisering inom samma fastighet. Tillgång till material, en befintlig transportväg och att bearbetning kan ske inom området ger mindre påverkan på miljön. Bolaget har inte redovisat några andra tillståndsgivna täkter.

Sammanfattning

Bolaget bedömning är att lokaliseringen är den mest lämpliga med hänsyn till kort avstånd till väg 364 och transportväg in till området finns. Därtill är

antalet närboende begränsat. Marken används inte idag och det finns inga skyddsvärda intressen inom området.

Samråd, handläggning, remisser mm.

Länsstyrelsen har 2011-01-21 fattat beslut om ej betydande miljöpåverkan för täktverksamheten (ärende 551-7922-2010). Länsstyrelsen har bedömt att bl.a. grundvattensituationen och markförhållandena ska utredas.

Bolaget inkom 2011-02-23 med ansökan och MKB angående ny matjordtäkt. Kompletteringar inkom 2011-04-06 och därefter kungjordes ansökan 2011-04-08. Inga synpunkter har inkommit till Länsstyrelsen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Umeå kommun, har i yttrande 2011-04-26 meddelat att nämnden inte har något att erinra mot planerad täktverksamhet.

Inga erinringar har framförts ur kulturmiljö-, rennäring- eller lantbrukssynpunkt vid remiss av ärendet inom Länsstyrelsen.

Bolaget har beretts tillfälle att yttra sig över täktavgiften.

Gällande bestämmelser

För täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord eller andra jordarter för annat ändamål än markinnehavarens husbehov krävs tillstånd enligt 9 kap 6 och 8 §§ miljöbalken (1998:808) samt 5 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd jämfört med punkt 10.20 B i bilagan till förordningen.

Anmälan krävs enligt 9 kap. 6 § miljöbalken samt 21 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd jämförd med punkten 10.50 C (anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter). Enligt 9 kap. 6 § 3 st. miljöbalken får den som bedriver eller avser att bedriva miljöfarlig verksamhet ansöka om tillstånd till verksamheten enligt denna balk även om det inte krävs tillstånd.

Enligt 6 kap. 9 § miljöbalken ska den myndighet som ska pröva ansökan där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning i samband med avgörandet av ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken.

Enligt 9 kap. 6 d § miljöbalken ska vid prövning av en ansökan om tillstånd till täkt av matjord behovet av bruksbar jordbruksmark beaktas.

Alla som bedriver en verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken ska kunna visa att de förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken iaktas. Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska en sådan plats

väljas, för verksamheter och åtgärder som tar i anspråk mark annat än helt tillfälligt, som är lämplig med hänsyn till 1 kap. 1 § och 3 kap. miljöbalken.

Täktavgift fastställs enligt förordning om avgifter för provning och tillsyn (1998:940).

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar från skyldighet att iaktta vad som i annan författning föreskrivits om den verksamhet som omfattas av tillståndet.

Ändringar av täktens utformning eller i verksamheten får inte ske utan att tillsynsmyndigheten i god tid underrättats. Tillsynsmyndigheten prövar om ändringarna kräver anmälan enligt 21 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd eller om tillstånd måste sökas enligt 5 § samma förordning.

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverkan på miljön, fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

Den som bedriver tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet ska senast den 31 mars varje år lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten enligt 26 kap 20 § miljöbalken. Naturvårdsverket kommer att ta fram nödvändig hjälp- och användarinformation för att stödja verksamhetsutövarna vid denna rapportering i Svenska miljörapporteringsportalen (SMP).

Borttransport och slutligt omhändertagande av miljöfarligt avfall regleras i avfallsförordningen (2001:1063).

Skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor föreskrivs i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd, NFS 2003:24.

Om tidigare okänd fornlämning påträffas under arbetet ska arbetet omedelbart avbrytas till den del fornlämningen berörs. Den som leder arbetet ska enligt 2 kap. 10 § kulturminneslagen (1988:950) omedelbart anmäla förhållandet hos länsstyrelsen.

Tillsynsmyndighet för täktverksamhet är för närvarande Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Umeå kommun.

I detta ärende har Miljöprovningsdelegationen inom Länsstyrelsen beslutat med Håkan Törnström, ordförande och Erland Sköllerhorn som miljösak-kunnig. Föredragande har varit Camilla Jonsson.

Detta beslut delges endast genom kungörelse. Beslutet kan överklagas till miljödomstolen vid Umeå tingsrätt, se bilaga.

Håkan Törnström

Erland Sköllerhorn

Bilagor:

Täktverksamhet, allmänna skyldigheter
Översiktskarta
Fastighetskarta
Hur man överklagar

Kopia till:

Umeå kommun, Stadsledningskontoret, bevis emotses + kungörelse
Umeå kommun, Miljö- och hälsoskydd
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm, kartor och kungörelse
Lantmäterimyndigheten i Umeå kommun, 901 84 Umeå + kartor

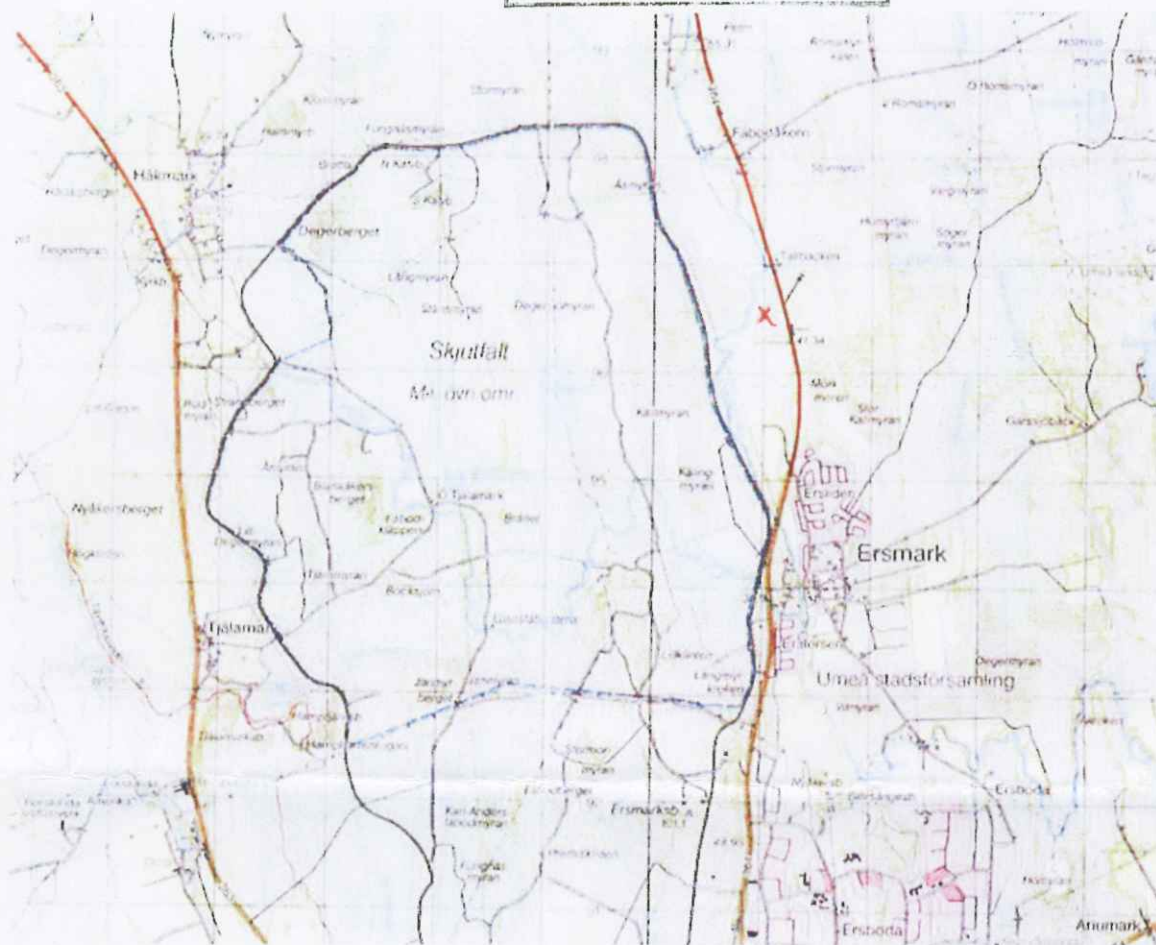
Kopia utan bilagor till:

Skatteverket, Västerbotten, Box 507, 826 27 Söderhamn
Rätts, Håkan T
Miljö, Erland S
Miljö, Camilla J

Länsstyrelsen Västerbotten

Ink 2011-02-23

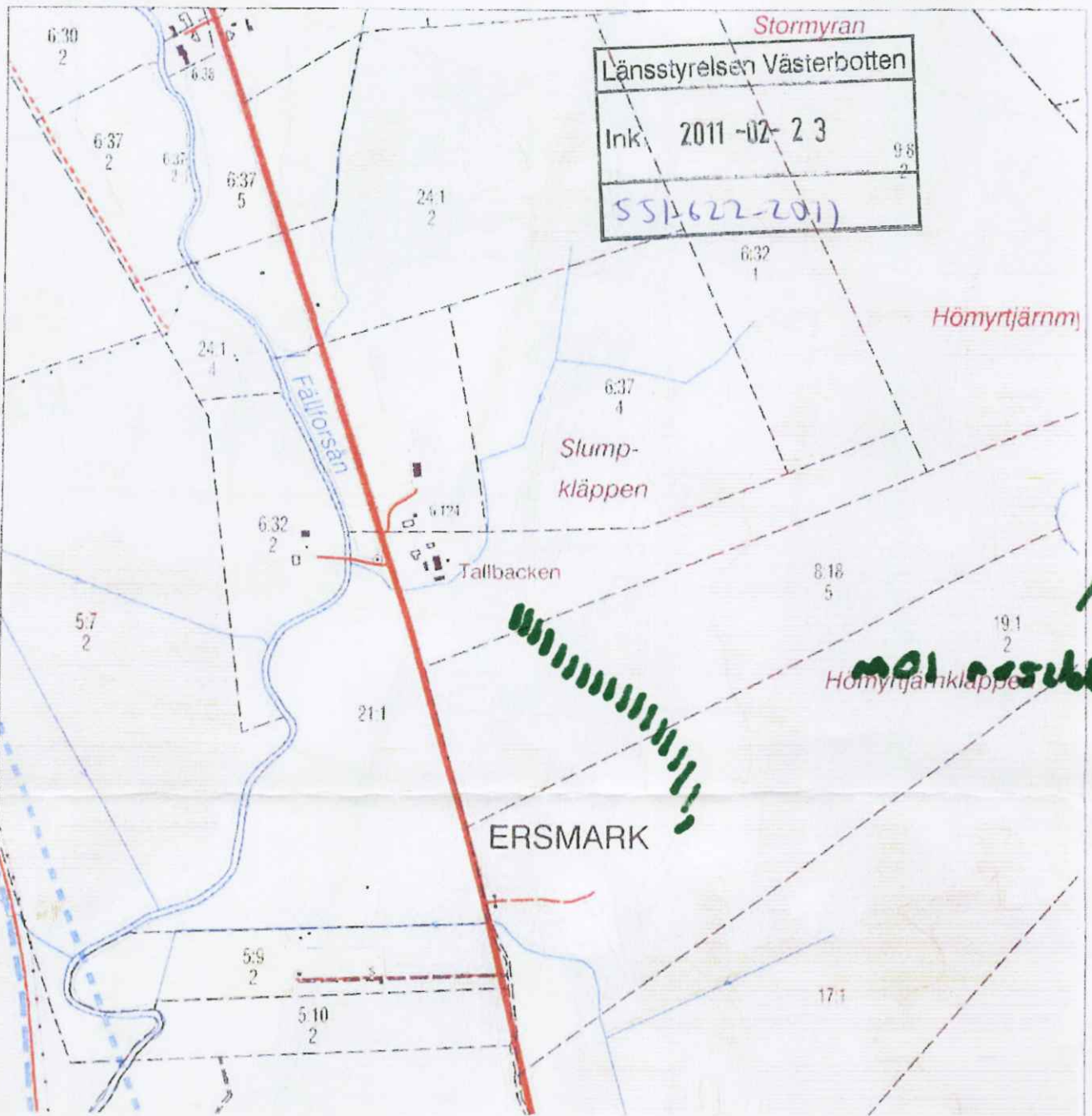
551-622-011

Oskarsson & Nilssons Åkeri AB**Ersmark 21:1**Täkt för matjord
Umeå kommun

Skala 1:50 000

2011-02-09

Länsstyrelsen Västerbotten	
Ink. 2011-02-23	982
551622-2011	

Oskarsson & Nilssons Åkeri AB	
Ersmark 21:1	
Täkt för matjord Umeå kommun	
Skala 1:10 000	2011-02-09

Handläggare:

Anna Helmersson

Regdatum: 2011-06-15

Registrering av åtgärder:

Tillstånd om ny täkt av matjord inom fastigheten Ersmark 21:1 i Umeå kommun

---

Information:

Berörda fastigheter:

ERSMARK 21:1

HÄNDELSER I ÄRENDET

2011-06-15	TR	Tidigaste registreringsdatum
2011-06-10	BD	Beslutsdatum
2018-07-31	GT	Genomförandetid t o m
	LS	Lst beteckning: 551-622-2011
2011-06-15	PB	Inlagd i ACM